

Melkkracht in de praktijk ...

'Meeste lol van koeien die je het minste ziet'

'We willen persistente koeien.' Melkveehouder Jelle Bouma en medewerker Dennis Stockmann weten precies welke koeien goed passen binnen hun bedrijf met 275 koeien en een TMR rantsoen. 'Melkdruk, kracht én een vlakke lactatiecurve.'

Op het melkveebedrijf van Jelle Bouma en zijn vrouw Aaltsje in Scharnegoutum zijn het niet de melkveehouders die verantwoordelijk zijn voor de fokkerij, maar hun medewerker Dennis Stockmann. 'Dennis heeft meer verstand van fokkerij dan ik. Hij krijgt een budget en alle ruimte, ik bemoei me er niet mee', geeft Jelle aan terwijl hij toevoegt dat hij niet iemand is voor twee kapiteins op één schip. 'Met wie maak je dan afspraken? Als er een fokkerij vertegenwoordiger komt is het duidelijk dat ze bij Dennis moeten zijn.' De taken op het bedrijf zijn verdeeld. Dat is ook noodzakelijk, want in 30 jaar is de veestapel gestaag gegroeid van 80 naar 275 melkkoeien,

200 stuks jongvee, 100 hectare gras en 25 hectare mais. Er zijn 2,8 VAK's op het bedrijf om het werk rond te zetten. 'Iedereen heeft zijn eigen taak, die als puzzelstukjes in elkaar vallen', geeft Jelle aan. 'Ons motto luidt: plezier in het werk houden en tijd voor gezin en sociaal leven.'

Mts. J Bouma & A Wesselius Scharnegoutum (Friesland)

Jelle, Aaltsje, Edsert, Hessel en medewerker Dennis Stockmann

Bedrijfsgegevens:

Melkkoeien: 275 / Jongvee: 200 stuks
Grondsoort: klei
Gras: 100 hectare
Mais: 25 hectare
VAK's: 2,8
Melken: 2x daags in een 2x 15 rapid exit
Prod.: 9900 kilo melk, 4,34% v., 3,64% e.
Rantsoen: TMR summerfeeding
graskuil, mais, stro, raap, maisvlokken, sodagrain

Huidig stiergebruik:

Renegade, Tropic, Totem, King Doc, Diamondback, Luster P en Dempsey

Anna Joosse

Dennis en Jelle met Moguldochter Geertje 494.

Overstap naar TMR

De kaders waarbinnen de fokkerij een bijdrage moet leveren aan het bedrijfsresultaat zijn overigens wel een gezamenlijk uitgestippelde strategie. Het streven is een optimale melkproductie, geeft Jelle aan. 'We streven naar een evenwicht qua mest, ruwvoer en kostprijs. Het ruwvoer wat we zelf telen brengen we efficiënt tot waarde. Die ruwvoerbenuiting gaat in de toekomst nog wel een grotere rol spelen omdat groei van de veestapel in ons geval ook meer fosfaatrechten en grond betekent.' Met optimalisatie en kostprijsverlaging tot doel is anderhalf jaar geleden het rantsoen van de koeien gewijzigd. 'We voeren sinds 1,5 jaar een TMR-rantsoen met enkelvoudige grondstoffen en geen bijproducten', vat Jelle de voermethode samen. 'Aan TMR moesten wij wennen, maar de koeien ook. We zien dat een aantal heel goed hiermee omgaat terwijl andere koeien te vet worden en tegenvallen in productie.' De conclusie is dat in de fokkerij de persistentie van de productie een belangrijk item is. 'Een piekproductie hoeven de koeien niet te halen, liever hebben we een vlakke lactatie', geeft Dennis aan die in de stal een voorbeeld kan noemen van een koe die dit perfect doet: Moguldochter Geertje 494 is inmiddels in haar tweede lactatie met een voorspelde productie van 13.520 kilo melk met 4,48% vet, 3,41% eiwit en een celgetal van 63.000 cellen/ml. Als vaars gaf ze bijna 15.000 liter in 387 dagen. 'Hier willen we wel een hele stal vol van hebben', geeft Dennis aan. 'Deze koe zien we nooit en dat zijn de besten.'

'De fokkerij werkt: onze jonge koeien zijn aanmerkelijk beter dan de oudere koeien'

Ze mankeert nooit wat en produceert probleemloos. Hoe meer probleemloze koeien, hoe makkelijker het loopt.' Hoe gaat het met die persistente productie en het droogzetten van de koeien? Dennis legt uit hoe ze dat doen. 'We kunnen koeien die droog moeten separeren. Zo'n vier dagen voor de droogzetdatum zetten we die koeien op het droogzetrantsoen en melken ze één keer per dag. De productie zakt dan zo vier tot vijf liter per dag.' Ondanks het grote koppel koeien kunnen ze op deze manier toch individueel maatwerk leveren per koe. 'We zijn vooral in de stal te vinden', geeft Jelle aan. 'Insemineren, bekappen; alles met de koeien doen we zelf. Het landwerk besteden we allemaal uit.'

Balans melkrijk en -kracht

De WWS-stieren krijgen sinds 2015 volop kansen op het melkveebedrijf. 'De WWS-stieren passen precies bij ons fokdoel', legt Dennis uit. 'Met een goede verhouding tussen melkrijkheid en -kracht komen we

tot koeien die lang veel melk blijven produceren. We zien aan onze vaarzen en tweedekalfskoeien dat het klopt. Ze presteren opmerkelijk beter dan de oudere koeien', signaleert Jelle. 'De oudere koeien hebben een tikkeltje meer vleestype en zijn duidelijk minder persistent.' Met dochters van Planet - 'melkrijk en niet te groot' - en King Doc - 'daar zit melk onder' - hebben ze veel kwaliteit bij de jongere koeien. 'Ze komen van stieren die balans doorgeven', vat Dennis samen. 'Productie, gehalten, exterieur, niet te groot, voldoende breedte en toch ook een open rib.' Samen met WWS fokkerijspecialist Herre Kuiper zoekt hij de stieren uit. 'Herre komt overal en ziet veel koeien en jongvee. Zijn informatie helpt ons in de fokkerij.' Daarbij kijkt Dennis ook naar de Amerikaanse cijfers. 'In Amerika zijn veel dochters aan de melk en

dat geeft meer betrouwbare informatie. Met WMS maken we daarna de juiste paring tussen koe en stier.'

Meer jongvee

Met een groter aandeel jongvee hopen de melkveehouders komende jaren een strengere selectie te maken. 'Eerder hielden we per jaar 70 pinken aan, dat zijn er inmiddels 100-110', geeft Jelle aan. Pinken die als eerste keus ook geïnsemineerd worden met gesekst sperma. 'Om zo sneller vooruit te gaan in de fokkerij', geeft Dennis aan. 'Het zorgt

bovendien voor gemakkelijke kalvingen voor de pinken', voegt Jelle toe. Bij het jongvee vallen de dochters van Apple-crisp op, de Peppers - 'die hebben we heel veel gebruikt' - lijken goed en Dennis verheugt zich op de Hardrock vaarzen die binnenkort gaan afkalven. Stieren die op het inseminatielijstje staan zijn Renegade, Tropic, Totem, King Doc, Diamondback, Luster P en

Een dochter van Pharo en Tatum op het voerpad in de stal van de familie Bouma

Dempsey. 'We werken graag met fokstieren die bij ons goede resultaten halen', geeft Dennis aan. 'Maar de GForce genomic stieren gebruiken we ook, maar dan moet de stier me wel 'pakken', meteen aanspreken.' Hoe dat uitpakt in de veestapel kan Dennis wel aangeven. Kijk naar de foto met de twee vaarzen op de voergang. Links een dochter van Pharo, 170 dagen aan de melk en nu 60 dagen drachtig van Renegade. Rechts een dochter van Tatum die 105 dagen aan de melk is en 60 dagen na kalven geïnsemineerd is met Luster P. Met een huidige dagproductie van 33,5 en 31,6 liter melk (met 3,79 en 3,64% eiwit) goede voorbeelden van persistente koeien. 'Sterke boerenvaarzen die de productie gemakkelijk aankunnen en zichzelf redden', beschrijft Dennis. 'Van zulke vaarzen geniet ik elke dag.'